

POSTANOWIENIE

6 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W. jako następcy prawnemu Bank spółki akcyjnej w W.

przeciwko W. W. i T. W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W. jako następcy prawnemu Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 9 czerwca 2022 r., I ACa 767/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 9 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację powoda – Banku Spółki Akcyjnej w W. od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z 8 kwietnia 2021 r. w sprawie przeciwko pozwanym W. W. i T. W. o zapłatę (pkt 1) i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2).
2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosła Bank Spółka Akcyjna w W. – jako następca prawny powoda zgodnie z art. 191 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie

gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. z 2022 r., poz. 2253, ze zm.) na podstawie decyzji Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

3. Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania podniósł, że skarga winna być przyjęta do rozpoznania jako oczywiście uzasadniona z uwagi na „rażące oraz oczywiste naruszenie prawa materialnego przez Sądy obu instancji, tj. uznanie, wbrew literalnemu brzmieniu art. 385 §1 k.c., że w przypadku kolizji postanowień Regulaminu kredytowania hipotecznego oraz umowy kredytu zastosowanie znajduje postanowienie Regulaminu, które to naruszenie doprowadziło do błędnego uznania przez Sąd, iż umowa kredytu nie została skutecznie wypowiedziana”. Jednocześnie powód zarzucił, że „Sądy obu instancji całkowicie pominęły fakt potwierdzenia wypowiedzenia umowy kredytu w ugodzie zawartej w dniu 21 maja 2015 r., od której pozwani nie uchylili się skutecznie, zgodnie z art. 918 §1 k.p.c.”.
4. Pozwani nie wnieśli odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.
6. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

7. Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (zob. postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszoną i rozpoznawaną nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

8. Odnosząc się do powołanej przez skarżącego przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).
9. Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Stąd też podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Zarzutem takim jest nie tylko zarzut naruszenia art. 233 § 1 KPC, lecz także przepisów regulujących sposób ustalania faktów. Każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z tą podstawą faktyczną, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 KPC jest *a limine* niedopuszczalny (zob. postanowienie SN z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 238/22).
10. Zawarty w art. 398³ § 3 KPC zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego

orzeczenia (art. 398¹³ § 2 KPC) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów (art. 398³ § 3 KPC), również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r., I CSK 2938/22).

11. Zdaniem Sądu Najwyższego skarżący nie przedstawił dostatecznej argumentacji pozwalającej na przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w powyższym rozumieniu. Skarżący w istocie ograniczył się do podważania trafności interpretacji przepisu art. 385 § 1 k.c. przez sądy obu instancji, a – jak zostało to już wyżej wskazane - oczywiste naruszenie prawa jako przesłanka rozpoznania kasacji ma miejsce tylko wówczas, gdy popełniony przez sąd drugiej instancji błąd w wykładni lub zastosowaniu prawa jest wyraźnie widoczny, bez potrzeby dokonania pogłębionej analizy wchodzących w grę przepisów, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie. Skarżący *de facto* kwestionował dokonane przez Sąd Apelacyjny ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia umowy, co jak wskazano powyżej jest niedopuszczalne na etapie postępowania kasacyjnego.
12. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).
13. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[SOP]

(r.g.)